

Examenul național de bacalaureat 2021
Proba E. c)

Matematică $M_{tehnologic}$

Model

Filiera tehnologică: profilul servicii, toate calificările profesionale; profilul resurse, toate calificările profesionale; profilul tehnic, toate calificările profesionale

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

- 5p 1. Arătați că $\left(0,25 \cdot 10 - \frac{1}{2}\right)\left(0,25 \cdot 10 + \frac{1}{2}\right) = 6$.
- 5p 2. Se consideră funcția $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = x^2 - ax + 1$, unde a este număr real. Determinați numărul real a , știind că punctul $A(2,1)$ aparține graficului funcției f .
- 5p 3. Rezolvați în mulțimea numerelor reale ecuația $3^{x+2} + 3^x = 30$.
- 5p 4. Un obiect costă 500 de lei. Determinați prețul obiectului după o scumpire cu 20%.
- 5p 5. În reperul cartezian xOy se consideră punctele $A(0,3)$ și $B(8,3)$. Punctul M este mijlocul segmentului AB . Calculați distanța de la punctul M la punctul $O(0,0)$.
- 5p 6. Se consideră triunghiul ABC dreptunghic în A , cu $AB = 5$ și $AC = 10$. Calculați aria triunghiului ABC .

Soluții

Subiectul 1

$$1. 0,25 = \frac{25}{100} = \frac{1}{4}$$

$$\left(\frac{1}{4} \cdot 10 - \frac{1}{2}\right)\left(\frac{1}{4} \cdot 10 + \frac{1}{2}\right) = \left(\frac{10}{4} - \frac{1}{2}\right)\left(\frac{10}{4} + \frac{1}{2}\right) = \left(\frac{5}{2} - \frac{1}{2}\right)\left(\frac{5}{2} + \frac{1}{2}\right) = \frac{4}{2} \cdot \frac{6}{2} = 2 \cdot 3 = 6$$

Obs: Vezi și rezolvarea din barem!

2. În general, un punct $A(a,b)$ este pe graficul funcției f dacă $f(a) = b$.

$$A(2,1) \in G_f \Leftrightarrow f(2) = 1$$

$$f(2) = 4 - 2a + 1 = 5 - 2a$$

Obținem $5 - 2a = 1$ de unde $a = 2$.

$$3. 3^x \cdot 3^2 + 3^x = 30$$

$$3^x(3^2 + 1) = 30$$

$$10 \cdot 3^x = 30$$

$$3^x = 3 \Rightarrow x = 1$$

$$4. \text{Scumpirea este } \frac{20}{100} \cdot 500 = 20 \cdot 5 = 100$$

Prețul final al obiectului este $500 + 100 = 600$ lei.

$$5. \text{Mijlocul unui segment este } M\left(\frac{x_1 + x_2}{2}, \frac{y_1 + y_2}{2}\right)$$

Mijlocul segmentului AB este $M\left(\frac{0+8}{2}, \frac{3+3}{2}\right) \Rightarrow M(4,3)$

Distanța OM se calculează cu formula $OM = \sqrt{(x_2 - x_1)^2 + (y_2 - y_1)^2}$

$$OM = \sqrt{(4-0)^2 + (3-0)^2} = \sqrt{16+9} = \sqrt{25} = 5$$

$$6. \text{Aria}_{\Delta ABC} = \frac{AB \cdot AC}{2} = \frac{5 \cdot 10}{2} = 25$$

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

1. Se consideră matricele $A = \begin{pmatrix} 1 & 3 \\ 1 & 2 \end{pmatrix}$ și $I_2 = \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$.

5p a) Arătați că $\det A = -1$.

5p b) Arătați că $A \cdot A - 3A = I_2$.

5p c) Se consideră matricea $X = \begin{pmatrix} 1 & x \\ y & 1 \end{pmatrix}$, unde x și y sunt numere reale. Determinați numerele reale

x și y pentru care $A \cdot X - X \cdot A = \begin{pmatrix} -2 & 1 \\ -1 & 2 \end{pmatrix}$.

2. Pe mulțimea numerelor reale se definește legea de compoziție $x \circ y = 4xy + x + y$.

5p a) Arătați că $3 \circ 2 = 29$.

5p b) Demonstrați că $x \circ y = \frac{(4x+1)(4y+1)-1}{4}$, pentru orice numere reale x și y .

5p c) Determinați mulțimea valorilor reale ale lui x pentru care $x \circ x \leq 2$.

Subiectul 2

1.a) $\det A = \begin{vmatrix} 1 & 3 \\ 1 & 2 \end{vmatrix} = 1 \cdot 2 - 1 \cdot 3 = 2 - 3 = -1$

b) $A \cdot A - 3A = \begin{pmatrix} 1 & 3 \\ 1 & 2 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 1 & 3 \\ 1 & 2 \end{pmatrix} - 3 \begin{pmatrix} 1 & 3 \\ 1 & 2 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 4 & 9 \\ 3 & 7 \end{pmatrix} - \begin{pmatrix} 3 & 9 \\ 3 & 6 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix} = I_2$

c) $A \cdot X - X \cdot A = \begin{pmatrix} 1 & 3 \\ 1 & 2 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 1 & x \\ y & 1 \end{pmatrix} - \begin{pmatrix} 1 & x \\ y & 1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 1 & 3 \\ 1 & 2 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1+3y & x+3 \\ 1+2y & x+2 \end{pmatrix} - \begin{pmatrix} x+1 & 3+2x \\ y+1 & 3y+2 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 3y-x & -x \\ y & x-3y \end{pmatrix}$

$$\begin{pmatrix} 3y-x & -x \\ y & x-3y \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} -2 & 1 \\ -1 & 2 \end{pmatrix}$$

$$\begin{cases} 3y-x = -2 \\ -x = 1 \\ y = -1 \\ x-3y = 2 \end{cases} \text{ de unde obținem } \begin{cases} x = -1 \\ y = -1 \end{cases}$$

2.a) $3 \circ 2 = 4 \cdot 3 \cdot 2 + 3 + 2 = 24 + 5 = 29$

b) $x \circ y = \frac{16xy + 4x + 4y}{4} = \frac{16xy + 4x + 4y + 1 - 1}{4} = \frac{4x(4y+1) + (4y+1) - 1}{4} = \frac{(4x+1)(4y+1) - 1}{4}$ pentru $\forall x, y \in \mathbb{R}$

c) $x \circ x = 4xx + x + x = 4x^2 + 2x$

Obținem ecuația $4x^2 + 2x \leq 2 \Leftrightarrow 2x^2 + x - 1 \leq 0$

Ecuția atașată $2x^2 + x - 1 = 0$ are soluțiile $x_1 = -1$ și $x_2 = \frac{1}{2}$

Facem tabelul cu semnul expresiei de gradul doi

x	$-\infty$	-1	$\frac{1}{2}$	$+\infty$
$2x^2 + x - 1$	+ + + + +	0	- - - - -	0 + + + + +

In final $x \in \left[-1, \frac{1}{2}\right]$.

Obs: Vezi si rezolvarea din barem!

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

1. Se consideră funcția $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = e^x + \frac{x}{x^2 + 1}$.

5p a) Arătați că $f'(x) = e^x + \frac{1-x^2}{(x^2 + 1)^2}$, $x \in \mathbb{R}$.

5p b) Determinați ecuația asimptotei orizontale spre $-\infty$ la graficul funcției f .

5p c) Demonstrați că $\frac{2-e}{2e} \leq f(x) \leq \frac{2e+1}{2}$, pentru orice $x \in [-1, 1]$.

2. Se consideră funcția $f: [0, +\infty) \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = (x+1)\sqrt{x}$.

5p a) Arătați că $\int_1^2 \frac{f(x)}{\sqrt{x}} dx = \frac{5}{2}$.

5p b) Arătați că volumul corpului obținut prin rotația în jurul axei Ox a graficului funcției

$g: [0, 1] \rightarrow \mathbb{R}$, $g(x) = f(x)$, este egal cu $\frac{17\pi}{12}$.

5p c) Determinați numărul real a , știind că $\int_1^e \frac{f(x)\sqrt{x} \ln x}{x+1} dx = \frac{e^2 + a}{4}$.

Subiectul 3

1.a)
$$f'(x) = \left(e^x + \frac{x}{x^2 + 1} \right)' = (e^x)' + \left(\frac{x}{x^2 + 1} \right)' = e^x + \frac{x'(x^2 + 1) - x(x^2 + 1)'}{(x^2 + 1)^2} = e^x + \frac{x^2 + 1 - 2x^2}{(x^2 + 1)^2} = e^x + \frac{1 - x^2}{(x^2 + 1)^2}$$

pentru orice $x \in \mathbb{R}$

b) Pentru a afla ecuația asimptotei orizontale spre $-\infty$ la graficul funcției f , calculăm $\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x)$

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} \left(e^x + \frac{x}{x^2 + 1} \right) = \lim_{x \rightarrow -\infty} \left(e^x + \frac{x}{x^2 \left(1 + \frac{1}{x^2} \right)} \right) = \lim_{x \rightarrow -\infty} \left(e^x + \frac{1}{x \left(1 + \frac{1}{x^2} \right)} \right) = e^{-\infty} + \frac{1}{-\infty(1+0)} = 0 + 0 = 0$$

deci dreapta de ecuație $y = 0$ (axa Ox) este asimptotă orizontală spre $-\infty$ la graficul funcției f .

c) Pentru orice $x \in [-1, 1]$ avem $x^2 \leq 1$ deci $1 - x^2 \geq 0$

$$f'(x) = \underbrace{e^x}_+ + \frac{1-x^2}{\underbrace{(x^2+1)^2}_+} > 0 \text{ pentru orice } x \in [-1,1] \text{ deci funcția } f \text{ este strict crescătoare pe intervalul } [-1,1].$$

Rezultă că $f(-1) \leq f(x) \leq f(1), \forall x \in [-1,1]$

$$f(-1) = e^{-1} + \frac{-1}{2} = \frac{1}{e} - \frac{1}{2} = \frac{2-e}{2e}$$

$$f(1) = e^1 + \frac{1}{2} = e + \frac{1}{2} = \frac{2e+1}{2}$$

$$\Rightarrow \frac{2-e}{2e} \leq f(x) \leq \frac{2e+1}{2} \text{ pentru orice } x \in [-1,1].$$

$$\mathbf{2.a)} \int_1^2 \frac{f(x)}{\sqrt{x}} dx = \int_1^2 \frac{(x+1)\sqrt{x}}{\sqrt{x}} dx = \int_1^2 (x+1) dx = \left(\frac{x^2}{2} + x \right) \Big|_1^2 = \left(\frac{2^2}{2} + 2 \right) - \left(\frac{1^2}{2} + 1 \right) = 4 - \frac{1}{2} - 1 = 3 - \frac{1}{2} = \frac{5}{2}$$

$$\mathbf{b)} V = \pi \int_0^1 g^2(x) dx = \pi \int_0^1 x(x+1)^2 dx = \pi \int_0^1 x(x^2 + 2x + 1) dx = \pi \int_0^1 (x^3 + 2x^2 + x) dx = \pi \left(\frac{x^4}{4} + 2\frac{x^3}{3} + \frac{x^2}{2} \right) \Big|_0^1 =$$
$$= \pi \left(\frac{1}{4} + \frac{2}{3} + \frac{1}{2} \right) - 0 = \pi \left(\frac{3}{12} + \frac{8}{12} + \frac{6}{12} \right) = \frac{17\pi}{12}$$

$$\mathbf{c)} \int_1^e \frac{f(x)\sqrt{x} \ln x}{x+1} dx = \int_1^e \frac{(x+1)\sqrt{x}\sqrt{x} \ln x}{x+1} dx = \int_1^e x \ln x dx = \int_1^e \left(\frac{x^2}{2} \right)' \ln x dx = \frac{x^2}{2} \ln x \Big|_1^e - \int_1^e \frac{x^2}{2} (\ln x)' dx =$$
$$= \frac{e^2}{2} \ln e - \frac{1^2}{2} \ln 1 - \int_1^e \frac{x^2}{2} \cdot \frac{1}{x} dx = \frac{e^2}{2} - \frac{1}{2} \int_1^e x dx = \frac{e^2}{2} - \frac{1}{2} \cdot \frac{x^2}{2} \Big|_1^e = \frac{e^2}{2} - \frac{1}{2} \left(\frac{e^2}{2} - \frac{1}{2} \right) = \frac{e^2}{2} - \frac{e^2}{4} + \frac{1}{4} = \frac{2e^2 - e^2 + 1}{4} = \frac{e^2 + 1}{4}$$

Tinând cont de cerința din enunț rezultă $\frac{e^2 + a}{4} = \frac{e^2 + 1}{4}$ de unde $a = 1$.